

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1896 տարեշրջանի
Պոչկարիոյ համար տարեկան 8 ֆր
" " 1/2 " 4 "
" " 1/4 " 2 "
Այնուամենայնիւ համար " 10 "
" " 1/2 " 5 "
Կանխիկ վճարելի

Նամակ դրամ եւայլն խրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՐՆԱ (ԳՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղեւոր գրութիւնք
եւ չեւ որկոչիր եւ յարմար դատ
ուածներն միայն կը հրատարակ
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:
Ծրանշմանց տողը 20 սանթիմ
երեք կամ աւելի սանթիմ համար
25 աւ 100 գեղջ կը լինի:

ՆՇԱՆԱԻՈՐ ԵՐԵՒՈՅԹ ՄԸ

Ձարմանալի լուրեր կը հասնին.

Թուրք կառավարութիւնը, որ ըն
դունեց Եւրոպայի հոշտարար մի
համաժողովուն իր և կրէտացիներ
ուն միջև, վանի զէպքերուն առ
թիւ ալ զեպաններէն խնդրեց մի
ևնոյն միջամտութիւնը, մինչ միւս
կողմէ Սուլթանը կը խրկէ պատ
գամաւորութիւն մ'ի Լօնտօն, հայ
յեղափոխականներու հետ բանակ
ցելու և կ. Պօլիս հրաւիրելու հա
մար պանոնք, որ Դրան հետ խոր
հրդակցին՝ Հայաստանի մէջ ներ
մուծելի բարենորոգումներու մասին
ինչ կը նշանակէ այս նորանշան
երեւոյթ. արդեօք թուրք կառավա
րութիւնը, որոյ զինուորները հար
իւր հազար հայու արիւնը խմե
ցին և մնացած բոլոր հայերը ծայ
րայեղ ազդատութեան և թշուա
ռութեան մատնեցին, յանկարծ իր
զգացմանց մէջ յեղաշրջում մը կը
րեց ի նպաստ Հայերուն. արդեօք
արդարութեան և մարդասիրու
թեան ձայն մը սարգեցաւ ան
խիղճներուն խղճին և անսիրտնե
րու սրտին մէջ, որ փոխանակ կու
տորելու, կուզեն համոզմանու
թեան մը գալ հայ դարձիչներու
հետ:

Ինչ պէտք ունի Դուռը ընելու
զիմուններ որ վնասակար են իր
բունապետական ազդեցութեան. ին
չու համար այս զիջողութիւններ
հանգէպ հայ ազգին. այն ազգին,
որ այսօր մերկ և անօթի, անզօր
և անպաշտպան, հալածեալ և թա
փառական, արհամարհելի ոյժ մը
կը թուի իբր ոտի թուրք պե
տութեան, որոյ ձեռքը այսուհե
տե հլու ստրուկ մը դառնալու դա
տապարտեալ կերևի մանաւանդ:

Ուր հայկական խլրտման նշան
մը տեսնուի, կառավարութիւնը ու
նի պարզ և ազդեցիկ միջոց մը շար
ժումը խնդրելու, այն է ջարդել,
քանդել, այրել, որով թէ խնդրը
կը փակուի և թէ հայ տարրին
բնաջնջումը, Դրան մեծագոյն փա
փաքը, քայլ մ'իւս յառաջ գացած
կըլլայ զէպ իրականացում. և այ
ժմ շատ բարեպատեհ ժամէ թուր
քին համար ընելու, ամեն ինչ որ
կուզէ. առիթէն ինչու չօգտուի:

հայերու մասին հարցնող փնտռող
չկայ, իրմէ հաշիւ պահանջող չկայ,
Եւրոպա չկայ:

Սակայն եթէ ոչ մարդկային
արդարութիւն ոչ քրիստոնէութիւն
և ոչ մարդասիրութիւն կուզեն
ձեռք կարկառել հայերու, երոպա
կան ապիկար զիւսնագիտութենէն
տուելի հզօր բան մը կայ, որ իր
ազդեցիկ ձայնը հետզհետէ աւելի
կը բարձրացնէ մեր օգտին, այն է
Թուրքիոյ աշխան վիճակը, զոր
նկարագրեցինք մեր նախնիքաց
թուին նախադրուածին մէջ:

Այդ վիճակ օրէ օր աւելի ան
հանդուրձելի կը դառնայ. պետա
կան սուրբերը չեն գանձուիր,
պաշտօնականները ամսական չեն ըն
դունիր, թուրք զինուորը մերկ է և
անօթի. թուրք վարչութեան մե
քենան կը կորնցնէ իր շարժելու
ընդունակութիւնը և անխելանու
թիւնը կը սպառնայ կամաց կամաց
տարածուելի երկրին մէջ և տապա
լել կառավարական ամեն հեղինա
կութիւն:

Անխելանութեան ուրուականին
հեռանկարը, զոր սարսափով սկը
սած են նշմարել թուրքիոյ պետա
կան մարդիկ, կարելի չէ անհետա
ցնել հայերը ջարդելով, որոց կրած
անթիւ հարստահարութիւններն ու
հալածումները ընդհակառակն ըս
տելծեցին իրաց ներկայ կացու
թիւնը: Այս է ահա ըստ մեզ ինչ
որ կը ստիպէ թուրք Եւրոպայի
միջամտութեան և յեղափոխական
ներուն դիմելու, հայկական շար
ժումները դադրեցնելու նպատակով:

Թուրքիոյ դժբաղդութենէն իր
կառավարութիւնը խոհեմ և հեռա
տես գործ մընչիւ այն ատեն միայն
կորոչէ, երբ սրդէն շատ ուշ է
և գործն աննպատակ դարձած: Օ
րինակները բազմաթիւ են. Դուռը
որոշեց Ալեքօի դաշնագիրը գոր
ծագրել և կրեաէ խրկել յոյն ընդհ
կառավարիչ մը, երբ սրդէն կրե
տացիք թուրք զինուորները յաղ
թութեամբ յետ մղած և կեանքի
ու ինչքի այնքան մեծ զոհեր առ
ած էին, որ բնականաբար ա'լ չէ
ին կրնար գոհանալ Դրան վերու
յիշեալ զիջողութեամբ, որ կրնար
արդիւնք մ'ունենալ, եթէ կատար

ուէր ապստամբութեան նշանները
երեցած պահուն:

Այսպէս է թուրքիոյ վարմուն
քը նաեւ մեզ հետ:

Կոտորելով, ցրուելով, ազդատա
ցնելով բնաջնջ ընելու ծրագիրը
հայ ազգին վրայ դարձագրելու
համար՝ ահաւրի և այնքան ընդար
ձակ սկզբնաւորութիւն մ'ընելէ, հա
յերու գէմ անհաշտ թշնամութեան
և անխախտ ու անհուն չարեացա
կամութեան պայծառ ապացոյցնե
րը տալէ և Հայաստան քարու
քանդ անելէ յետոյ, երբ տակաւին
Հայաստանցին ջարդուելու վտան
գին մէջ է միշտ, երբ տակաւին
հազարաւոր հայեր բանտերու մէջ
կը հեծն և ամեն օր նոր ձերբա
կալութիւններ կըլլան, անիմաստ
է, հեղեղութիւն և խաբէութիւն է
ըսել հայ յեղափոխականներուն.
— Եկէք, եղածները մոռցէք, հան
դարտ կ'եցէք, բարեկամ ըլլանք և
մտածենք ներմուծելի բարենորո
գումներու վրայ:

Հայ յեղափոխականները մաքիա
վելեան այս դաւին արժանի պա
տասխանը տուին Դրան պատգա
մաւորին, պարզապէս մերժելով
բանակցել իրեն հետ:

ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ՀԱԿԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անկլիական կառավարութիւնը
յանձնառու կըլլայ զեղբիւր հակա
սութեանց մէջ, ծածկելու համար
անպատուաբեր անյաջողութիւնը,
զոր նա կը'ց հայկական խնդրոյն
առթիւ իր ետտէր քաղաքականու
թեամբն, ինչպէս և այն սոսկալի
պատասխանատուութիւնը, որ կը
ծանրանայ Անկլիոյ վրայ Հայաս
տանի համար:
Պետական ենթադրաբաւար Պր.
Ֆրըդն քանի մ' օր յառաջ կրէտէի
խնդրին առթիւ խորհրդարանին
մէջ յայտարարեց թէ խոհեմու
թիւնը կը պահանջէ զանց ընել
ամեն ինչ, որ կրնայ ատելութիւն
զրգուել թուրքիոյ իսլամ և քրիս
տոնեայ ցեղերու սիջև և յուզում
յառաջ բերել:

Այս ազդարարութիւնը կարգացո
ղը կը օտիպուի հարցնել թէ ինչու
համար ուրեմի Լօրտ Սօլզպերիմի

ենոյն զգուշութիւնը գործ չդրաւ
հայկական խնդրոյն մէջ. ինչու նա
չի զգուշացաւ թուրքիոյ նկատ
մամբ սպառնական և մինչև իսկ
արհամարհող գիրք մը բռնելով
իսլամ մուսուլմանութիւնը զրգուելէ
հայերուն գէմ, զոր անտէր և ան
օգնական պիտի թողուր ահաւոր
փորձութեան օրերուն մէջ:

Եւ ազնուական Լօրտը այդ մու
լիմանութեան չափն ու աստի
ճանը այնքան լաւ գիտէր հայկա
կան կոտորածներէն յառաջ, որ
քան անոնցմէ հոգ:

Երբ իրեն համար արգարացու
ցիչ փաստ մը գտնելու պէտքը ըզ
գայ, Լօրտ Սօլզպերի միշտ կա
ռարկէ թէ Անկլիոյ հայտնաբա
քաղաքականութիւնը սկսած էր
ազատական կառավարութեան օ
րով և թէ ինք ստիպուած էր նոյն
ճամբով ընթանալու և թէ հետեւա
բար պատասխանատուութիւնը կիյ
նայ ազատական կառավարութեան
վրայ:

Սակայն եթէ իրօք այդ քաղա
քականութիւնը չէր արժանացած
իր հաւանութեան, ինչու համար
ինք նախարարապետութիւնը ըս
տանձնելէ յետոյ, սեփազոյն կորու
վով և ազդուութեամբ ձեռք սուսա
հայկական խնդրը, և շատ աւելի
յառաջ գնաց թուրքիոյ գէմ, քան
Ռօզպերի և Քէմպէրի. սօքա չէին
որ թիւսթէմ փաշային սպառնա
ցան թուրքիան մաս մաս բաժնել
և ոչ ալ արհամարհական ձեռով
Սուլթանի մէկ մասնաւոր նամա
կը կարգացին հրապարակաւ:

Անկլիական նախարարապետին
մի ուրիշ, զօրաւորագոյն երեցող
առարկութիւնը սա է որ Մեծն
Բրիտանիա չէր կրնար առանձին
բան մ'ընել հայերուն համար, երբ
միւս Եւրոպական տէրութիւնները
մերժեցին ազգու ճշնում մը բա
նեցնել թուրքիոյ վրայ:

Ասկէ կը հետեւի որ բրիտանա
կան զիւսնագիտութիւնը չարաչար
սխալեցաւ կարծելով որ բոլոր Եւ
րոպա Անկլիոյ նեցուկ պիտի ըլ
լայ հայկական խնդրոյն մէջ. եթէ
նա սխալեցաւ, սխալին պատաս
խանատուութիւնն ալ իրենն է:

(Շարունակելի)

«ԼԻՊՐ ԲԱՌՕԼ»Ի
ՄԷՆ ԹՕԴՈՒԱԾԸ

Փարիզի Լիպր Բառօլ անուն
թերթը հրատարակած է Հայկա-
կան կոտորածներու մասին նախա-
յօդուած մը, որմէ կը քաղենք հե-
տեւի կտորները.

«30,000 մարդու մահ հաստատու-
ած է վաւերականապէս. Հայր
Շարմիան 100,000 կը հաշուէ այն
թշուառներու թիւը, որոնք կո-
տորուած են այնպիսի պարագա-
ներու մէջ, որ իրենց վրայ տեղե-
կութիւն ստանալ կարելի չէ եղած:
Ասոնք օգային խօսքեր չեն. Հայր
Շարմիան հրատարակեց գործը-
ուած վայրագութեանց մէկ մանրա-
մասն ցաւակը, զոր համաձայնու-
թեամբ պատրաստած են Կ. Պօլ-
սոյ վեց դեսպանները. այս մա-
սին կասկած չի մնար անոնց հա-
մար, որ այդ վաւերացութիւնը աչ-
քէ անցնելու աշխատութիւն յան-
ձնը կանգնէ:

Ստոյգ է որ Ռուսիա այս գոր-
ծին մէջ տխուր դեր մը խաղաց-
ցարին մէկ խօսքը բաւ էր կոտո-
րածները դադարեցնելու. Նա ոչ մի-
այն այդ խօսքը չըսաւ, այլ և ֆը-
ռանսան ալ արգիլեց ըսելու:

Եթէ սոսկալի պատասխանատուու-
թիւն մը կայ Ռուսիոյ վրայ, մեր
դեսպաններուն և մանաւանդ (Հա-
նօթօյէ սկսեալ մինչև Պուռօթուտ)
մեր արտաքին գործոց նախարար-
ներուն բռնած ամբօթոյի դիրքն ալ
անարդարանալի է յայտնապէս:

Երբեք պատահած չէ պարտքէ
և իրաւունքէ այսպիսի հրաժա-
րում մը. երբեք չէր կրնար ենթա-
դրուիլ որ մերինին պէս մեծ ժողո-
վուրդ մը՝ որ Արևելքի քրիստոնէ-
ից աւանդական պաշտպանն էր,
դատապարտուի տիրոջ մը աչքին
մէջ նայելու, անկէ խնդրելու հա-
մար միջամտելու թոյլտուութիւն
և ապա տեղէն չի շարժի, որովհե-
տե իր տէրն կուզէ այդպէս:»

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅ ՏԻԿԵՈՋ ՆԱՄԱԿԸ

Սիրելի

Շատ կը ցաւիմ որ առ-
ջի նամակս ստացած չեաւ և արտ-
մուծեան մէջ մնացած ես. չեմ
զիտեր թէ երբ և ինչպէս գրեցի,
որովհետեւ շատ դէշ վիճակի մը
մէջ կը գտնուէինք և հաջիւ ա-
զատած էի մեր տուններու կրակ-
ներուն մէջէն, գրեթէ հրաշքով:
Ո՛հ շատ ուրախ պիտի լինէի, ե-
թէ այն կրակները զիս ալ այրե-
ին և այս սև օրերուն չմնայինք.
չեմ՝ գիտեր ինչու Աստուած զիս
ողջ ձգեց. կերենայ՝ որբերու պա-
հապան ըլլալու համար. կտրծես
նոր սիրտ և ոգի տուած է ինձ
Աստուած:

Մեր ամբողջ տունները, խա-
նութիւնները վառեցին հրդեհ ձգելով,

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պօլիս 15 Յունիս 1896:

Երեկ դեսպանական պաշտօնէի
մը հետ ունեցայ տեսակցութիւն
մը, որ բաւական շահեկան էր. կը
փութամ այսօր հայասէր պաշտօ-
նէին խօսքերը Ձեզ գրել համա-
ռօտիւ:

Նախ խօսեցանք կրէտէի օր-
ուան խնդրոյն վրայ, որոյ հաւանա-
կան ելքի մասին խօսակցիս կար-
ծիքը հարցուցի:
«Գիւստինապօլիսութիւնը, պատաս-
խանց նա, կը ջանայ երկու թըշ-
նամի կողմերը հաշտեցնելով խըն-
դիրը գոցելու. պիտի յաջողի-
թէ ոչ, չեմ գիտեր և կարծիք մ'ան-
գամ չեմ կարող յայտնել, որովհե-
տե Սասունի կոտորածէն ի վեր
գիւստինապօլիսութեան իրերու ըն-
թացքին վրայ ունեցած ազդեցու-
թեան մասին հաւատքս բաւական
թիւթեցած է. դեսպանները այս
երկրին մէջ ամենօրեայ դէպքերու
և անակնկալներու ձեռք համարա-
թէ խաղալիկ դարձեր են և այն-
քան յաճախ կը ստիպուին իրենց
կառավարութիւններէն հրահանգ
խնդրելու և ապաստելու, որ ազատ
գործելու քիչ ժամանակ կը մնայ
իրենց թուրքիոյ այս կամ այն
կէտին վրայ ամեն օր կրնան պա-
տահիլ եղելութիւններ, որք տէրու-
թեանց մին կամ միւսը ստիպին
իր քաղաքականութիւնը փոխելու:
Ապագային ինձ անստոյգ կերելի:»

Խօսակցութիւնը դարձուցի մեր
վրայ և հարցուցի թէ գիւստինապո-
լիսութիւնը ինչպէս կը խորհի այ-
ժմ Հայոցս մասին:
«Գեսպանները, յարեց նա, ի-
րենց հրահանգներուն համեմատ,
ամեն բանէ յառաջ կը ջանան
թուրքիոյ մէջ խաղաղութեան պահ-
պանման, որպէս զի Եւրոպայի խա-
ղաղութիւնն ալ չի վտանգուի. շա-
հերու հակառակութիւնը կարգիլէ
զիրենք համաձայնութեամբ և ազ-

դեցիկ կերպով գործելու ի նպաստ
Հայոց. ասոր մէկ նոր ապացոյցն
ալ տեսնուեցաւ. երկու հայերու
կախուկուն մէջ. ինչ կուզէք.
Հասապաշտ դարու մը զաւակ-
ներն ենք. կառավարութիւնները
գրութիւններ են, որք խիղճ,
զգացում չունին և որոց մէջ պաշ-
տօնէից անհատական զգացումները
կարեւորութիւն չունին. գիտեմ գես-
պան մը, որ Հայկական կոտորածի
մը տեղեկագիրն կարդացած պա-
հուն սաստիկ յուզուած՝ կարող չէ-
ղաւ ընթերցումը շարունակել և
զայրացած մէկ կողմնուէր թուր-
քը, նոյնպէս գեսպանուհի մը, որ
նման առթիւ մը դաւն արտասուք
թափեց իր ամուսնոյն քով: Դեռ-
պաններուն մարդկային սիրտը ձեզ
հետ է, բայց իրենց պաշտօնական
ընկուն չէ կարող իրենց սրտի հա-
րազատ թարգմանն ըլլալ: Սա-
կայն այս ալ ճշմարիտ է որ նոքա,
կամ գոնէ նոցա մեծամասնութիւ-
նը ամեն առթիւ կօզմուռի բարե-
կամարար խորհուրդ տալու համար
Դրան որ հաշտ վարուի Հայոց հետ,
մասնաւոր ընչով հայկական հա-
լածանաց շարունակութենէն յա-
ռաջ գալիք վտանգները:

Գիտեք թէ որքան անկեղծ հա-
մակրութիւն ունիմ ձեր ազգին հա-
մար. այնքան ալ կը ցաւիմ որ
անկարող եմ առ այժմ ձեզ յու-
սագրել գիւստինապօլիսական մօտ և
ազգեցիկ գործօնեութեան մը նը-
կատմամբ, այսու ամենայնիւ պէտք
չէ յուսահատիլ. քաղաքական կա-
ցութիւնը կրնայ յանակնկալս փոխ-
ուիլ և ես իբր գաղտնիարական մարդ
հաստատ կը հաւատամ թէ թափ-
ուած անմեղ արեան՝ հեղեղին վրէ-
ժը պիտի տունէ ապագայն:»

Ուղեցի խօսակցես տեղեկու-
թիւններ առնել վանի դէպքերուն
վրայ, որոց մասին հոս բաղմազան
զրոյցներ կը պտըտին. սակայն նա
պատասխանեց թէ անկարող է
ճիշդ բան մ'ըսելու: Ա.

կրնեք. բոլորն ալ տունէ տեղէ և
ամեն բանէ զրկուած. Ձ. ին է-
րիկը և երեք սղան սպաննած և
տունն ալ հրդեհ ձգած են. ինքն
ալ խեղճ վիճակի մէջ մեր քով կը
գտնուի. չեմ գիտեր ինքզինքս մը-
տածեմ թէ ուրիշներու հասնիմ,
բոլորս ալ խեղճ ենք. եթէ կրնաք,
ստակ հաւաքեցէք և օգնեցէք մե-
զի. այս խեղճերուն օգնողն Աս-
տուծոյ տուած կ'ըլլայ:

Միշտնա և թուրքի չ'պիտի բա-
ւէ տան բան մանրամասն գրելու
համար. երբ կը յիշեմ տեսածներս,
ամբողջ մարմինս դող կ'ենէ և ինք-
զինքս կը կորսնցնեմ. երանի քիչ
որ հիւռուն ես և գաղափար չունիս
եղածներուն և մեր խեղճութեան
վրայ. Տէր Աժ. այսպիսի բաներ
հեռի ընէ, որ ալ մարդ չտեսնէ ու
չլսէ: Պ. Կ. բանս է. մօր վիճա-
կը տեսնելու ես, ոսկոր և կաշի մը
նացած է լալէն և անօթի մնալէն
օր մը եկեր կ'ըսէ. աղջիկ, անօթի

ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ
ԻՆՊԱՍՏ ՀԱՅՈՑ

«Տէյլի Ռիփօուտ» լրագիրը կի-
մացնէ թէ կրակօվի մէջ տեղի ու-
նեցեր է միթինկ մը, որ որոշեր է
նոյն քաղաքի Հայկական ընկերակ-
ցութեան ճիւղին օժանդակ մաս-
նախումբ մը կազմել կիններէ: Ըն-
կերակցութեան հաւաքած դրամ-
ները այս ամառ պիտի խրկուին
վանի մէջ կազմակերպեալ ձեռա-
րուեստական հաստատութեան: Ա-
մերիկեան բժիշկ միսիօնար տօքթ.
Կրէյս Քիմպօլի միջոցաւ: Տիկին
Աննա Լինստէյ պերճախօս կոչ մը
ուզղած է անկլիական գիւղացիկ սե-
ռին՝ օգնութեան հասնելու Հայաս-
տանի թշուառներուն:

Իռլանտի երիցական ընդհ. ժո-
ղովին մէջ պատուելի Յովհաննէս-
եան արտասաններ է Հայերուն վի-
ճակի մասին արտաշարժ առնանախօ-
սութիւն մը, որմէ յետոյ ժողովը
որոշեր է ջերմ աղօթքներ կատարել
Հայ քրիստոնէայ եղբարց համար և
հրաւիրել անկլիական կառավարու-
թիւնը որ ճշուամ բանեցնէ թուր-
քիոյ վրայ, որպէս զի Հայաստանի
արիւնհեղութեան և տրհաւիրքնե-
րուն վերջ տայ:

Տիկին Ֆ. Քալէնտիլ հրատա-
րակած է «Սըսէք Տէյլի Նիւսզ»
ի մէջ նամակ մը, ուր կըսէ թէ
մօծ է Անկլիոյ պատասխանատու-
ութիւնը Հայոց մասին, որոց հա-
մար եթէ Անկլիացիք ուրիշ բան
չեն կրնար ընել, գոնէ պարտաւոր
են աղօթել և անոնց կարօտեալ-
ներուն դրամ խրկել. 100000 անկլ-
ստիկոյ դրամար մը անհրաժեշտ
պէտք է Հայերուն օգնելու համար
և պէտք է ամեն ճիգ թափելով
այդ դրամարը հայթայթել:

Անկլիացի եկեղեցական մը «Ուօր-
սէսթէր Բոնիքլ»-ի մէջ կը գրէ

եւ, ինչ ընեմ. մինակ հաց ու կէս
ունէի. ես ու պղտիկը անօթի մը-
նացած ու անոր տուած ենք որ
ուտէ. Աստուած օգնութեան հաս-
նի այս մեր խեղճ վիճակին. մար-
դիկ շատ անգութ են:

Թերեւս այս իմ վերջին նամակը
լինի և մէկ մըն ալ կարողութիւն
չունենամ նամակ գրելու. հալած
և մաշած եմ և չեմ գիտէ ինչպէս
կապրիմ. ալ սիրտ չունիմ այս խեղ-
ճութեանց դիմանալու: Ախ, որ-
քան հանգիստ պիտի գայ ինձ սև
գերեզման, եթէ անոր արժանի լի-
նիմ և փողոցի շուններուն առջև չը
նետուիմ, Ս'նոս բարեաւ սիրելիս
... շնորհակալ և շատ գոհ եմ
քեզմէ, շատ բարի ես, նամակդ մի
խնայիր մեզմէ:

7 փետրուար
(Դնդօրինակեց) Մ. Գևորգի

Թէ անկէլիական եկեղեցին արթն-
ցած է և գաղթած յանցապարտ
լուսթիւն պահելէ, մինչ անցին
քոյր եկեղեցի մը կը նախադասուի,
կը չարչարուի, կը սրբապգծուի և
կոչնչանայ. սրբարեւ, կրօն, հիգիւ-
նակը, ինչ օգուտ ունի ազգային
եկեղեցի մը, որ սոսկալի և անհա-
ւատալի անիրաւութեանց հանգէպ
չկարենայ իր ձայնը լսել ընդ կա-
ռավարութեան մը, որ ինքզինք ըր-
բաստենայ կը հռչակէ և գործնա-
կանապէս նեցուկ կը լլայ հակա-
քրիստոնեայ թուրքիոյ, ամենէն
սխալիմ թշնամոյն, որ եկեղե-
ցին իր դիմաց կը տանէ Ներօնի
օրերէն ի վեր: Հայկական խնդրոյն
մէջ մեր վարմունքի շարժումին
եղած են գծուած և կարծեցիկ
նիւթական շահեր, որ մարդկային
տառապանքներու և կրօնական պա-
հանջներու մէջ իսկ հայիւ կը մո-
ցընեն: Հայաստան Սնկիլոյ ամ-
թըն է:

Բ. ԴՐԱՆ ՄԵԿ

ՊԱՏԳԱՄԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Ուէսթըրն Մօնթինկ Նիւզ»
լրագիրը «Տէյլի Գըսթիք»-է առ-
նելով կը ծանուցանէ թէ թուրք
կառավարութիւնը Անկլիա խըր-
կեր է պատգամաւորութիւն մը ու-
րոյ պաշտօնէն է հրաւիրել Լօնտ-
ոնի հայ յօգափսխական գլխաւոր
գործիչները Պօլիս երթալու, այն-
տեղ Դրան հետ խորհրդակցելու
համար Հայաստանի մէջ հարկաւոր
բարենորոգումները մտնելու լա-
ւագոյն և ապահով եղանակին վը-
րայ: Պատգամաւորն է Պրն. Ֆօն
Նէվիլինքի, վիեննացի հրապարա-
կագիր մը, որ Եւրպի մէջ կը յար-
գուի և կը սիրուի իբր գիւտնա-
գէտ:

«Ուէսթըրն Մօնթինկ Նիւզ»
խորհուրդ կուտայ հայերուն հա-
մաձայնիլ Սուլթանի կառավարու-
թեան հետ, քանի որ Եւրպի զի-
րենք լքած է և Անկլիա անկարող
է օգնելու իրենց: Սուլթան հայ յի-
զափոխականները, ինչպէս ծանոյց
«Հնչակ», մերժեցին բանակցիլ թը-
քական պատգամաւորին հետ:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ՄԱՍԻՆ

Մեր նախորդ թիւերէն մէկին
մէջ համառօտիւ խօսելով կը թա-
կան ինքզոյն վրայ, ըսինք թէ
վարժարաններուն բարեօրոգիս կա-
խում ունի երկու գլխաւոր պայ-
մաններէ, որք են նախ՝ գալորցա-
կան պիւտճէի մը կազմութիւնը և
ապա՝ բոլոր Պուլկարահայ վար-
ժարաններու համար միօրինակ,
տեղական պահանջներու համապա-
տասխան ուսման մի յայտադրի,
ինչպէս նաև ներքին մի կանոնա-
գրի պատրաստութիւնը:

Այո՛, այս երկու պայմաններու
բացակայութիւնն է պատճառ մեր

կը թուական հաստատութեանց ընդ-
հանրապէս անգոհացուցիչ վիճա-
կին: (*) Բացառութեամբ, նախ պիւտ-
ճէի մասին խօսել սկսելով:

Որքան յաճախ դժբաղդութիւն
ունեցած ենք փորձով տեսնելու թէ
գալորցական հասոյթի տղերքները,
որոց կանոնաւոր ճամբայ մը բաց-
ուած չէ, հոսնէ գալորցով, բազ-
մաթիւ անպատահութեանց դուռ
կը բանան և արգելք կը դնեն գըպ-
լորցներուն յառաջդիմութեան:

Երբ գալորցական պաշտօնէի մը
ամաթիւնակները, որ անոր ապ-
րուստի միակ միջոցն են, անվը-
ճար կը մնան երկար ամիսներ, նա
թէ և լինի բաւական բարեխիղճ,
ծախք ընելու անողոր հարկէն և
իր դիզուած պարտքերը վճարելու
անկարողութենէն սրտնեղուած,
մտահոգ և աշխուր, ակամայ կը
կորնցունեն ուսուցչական այն զու-
արթ, բարեյօժար տրամադրութիւն,
առանց որոյ մանկավարժական գոր-
ծօնէութիւնը չէ կարող երբեք ար-
տադրել անկեղծալ օգուտները:

Իսկ եթէ վարժապետը նուազ
խղճասիրտ մէկն է, յայտնի է թէ
ամաթիւնակներու երկար ատեն չը-
վճարուիլը աւելի ցաւալի արգիւնք
կունենայ, որովհետեւ այնպիսին
ինքզինք այնքան ալ պարտաւոր
չի դգար կանոնաւորապէս աշխա-
տելու, առանց իր թոշակը կանոնա-
ւորապէս ստանալու: Հոգաբարձու-
թիւնն ալ որ ոչ միայն վարժապետ
նրէն արգիւնաբեր աշխատութիւն
պահանջելու իրաւունքը, այլ և ա-
նոնց թոշակները կանոնաւորապէս
վճարելու պարտականութիւնն ունի,
ինքզինք անկարող տեսնելով իր
այս պարտականութիւնը կատարե-
լու, կը սկսի թերմանալ իր իրաւուն-
քը գործադրելու մէջ ալ և այս-
պէս ստեպ մեր գալորցները կը գառ-
նան անպէտ հաստատութիւններ:

Շատ անգամ երբ գալորց մը
անբարեկարգ ընթացքի մէջ է, կը
քննադատենք վարժապետները, բու-
րոյ պատասխանատուութիւնը ա-
նոնց վրայ ձգելով. կը սպասենք
ուրեքն որ նոքա լիովին կատարեն
իրենց պաշտօնի պարտաւորութիւն
ները, թէ և կանոնաւորապէս չի
ստանան իրենց ամաթիւնակներ,
զոր վերջապէս պիտի ստանան, ուշ

(*) Պէտք չկայ բներոյ քէ այս
տողեր գրելու ժամանակ, ինչպէս
անոնց վերնագիրն ալ կը ցոյցնէ,
մենք ի նկատի ունեցած չենք քը-
նաւ այսինչ վարժարանը, այնինչ
վարժապետը կամ հոգաբարձոյն:
Նրոց անկարելի ուղեկիւք. մենք
կը խօսինք քոյրդ Պուլկարահայ
վարժարաններուն ընդհանրապէս
անգաւազուցիչ վիճակին վրայ, ա-
ռանց անգիտականաբար քէ անոնցմէ
մէկն մի ժամանակ, միւր ուրիշ
ժամանակ, ունեցած են և կունենան
սրտաւետայ մի կանոնաւորութիւն,
զոր տեսական ընելու ջանալ կեն-
սական խնդիր մ'է Պուլկարահա-
յերուն համար:

կամ կանոն:

Մեր կարծիքով բանաւոր չէ այս-
պիսի մի անհաւանական պահան-
ջն առհասարակ ամեն վարժապետէ,
այլ ընդհանրապէս պարտիմք իբր
միակ ուղիղ ընդունիլ նախ կանո-
նաւորապէս վարձատրելու և ա-
պա խառնի պահանջներու գրութիւ-
նը:

Հաւանականաբար մեր ընթերցող-
ներուն մէջ պիտի գտնուին շատեր
որ պիտի ըսնն:

— Լաւ, այդ ամենը ճիշտ է, մենք
ալ գիտենք. սակայն ազգ. հաս-
տատուն և կամուրաններու չգոյութիւ-
նը մեծ արգելք կը յարուցանէ
պիւտճէի մը կազմութեան դէմ,
քանի որ անոր մուտքի կողմը մեծ
մասամբ պիտի բաղկանայ գալոր-
ցական տուրքերէ, այսինքն կամա-
ւոր նուէրներէ, զորս հաւաքել այն
քան դժուարութիւններու հետ
կապուած է:

Այդ դժուարութիւնները մենք
ալ չենք կարող ուրանալ. բայց մեզ
կը թուի թէ կարելի է քիչ մ'աւելի
բարի կամեցողութեամբ և ջանքով
յաղթել անոնց, ինչպէս պիտի փոր-
ձեմք ցոյց տալ մեր յառաջիկայ
թուով:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻՑԷ

ՄԱԿԵՏՈՆԻԱ

Տօնչօ Զաւթօֆուն բիստէթի
թահթնտա պիր չէթէ Բէրին պալ-
լանը ճիւղաւորտա կէօրինմէկտէ
տիր. թիւրքէր անլարը գօվալա-
մայա սազընիօրլար. պու չէթէ
պիր գաչ կիւն մուգատտէմ Գա-
րաթօֆօ նամ քէօյէ ինիւպ, օրա-
տա պուլընտն պիր պուլկար չոշու-
տու էօլտիւրմիշ տիր:

Լալու կէօրինէթին բիստէթի
թահթնտա իթինճի պիր չէթէ
նէվրօօօր պաղաւընտա կէօրին-
մէկտէ տիր:

Գօչօ վէ Սոյո նամ վօյլատա-
ւարըն գումանտալարը ալթընտա
իւլունճի պիր չէթէ ճումտա վէ
ճիւղա գաղաւարտա (Մալէտոնիա)
պուլընիօր վէ Յունիս 15 տէ պիր
թապուր թիւրք սաքէրի իլէ վու-
րուլմըշ, պու գալկա կիճէ եարը-
սընտ գատէր շէտիտէն տէվամ ի-
տիւպ, թիւրքէրին տաղըմասը իլէ
նիհայէթ պուլմուշ տըր. թիւրքէր
տէն պիր չօգ թէլէթիյաթ օլտը-
ղընտա մատտէ 20 նէֆէր եարալի
ճումտայա կէթիլիլմիշ տիր:

Զաւթիլէր պուլկարաւորտա
ինթիգամ ալմաք իլին, սընըր
գօշըլարընտա 5 պուլկար թու-
թուպ հապս իթմիլլէր վէ ճումտա
իլինտէ պէօյիւկ գօրգուլար հիւքմ
իթմէկտէ տիր:

Գօզան սանճաղընտա բէք ֆէ-
նա խապէրէր կէլիօր, թիւրք
էհալիսի սիւհալանմագտա, պուլ-
կարար տախի մուհաֆազալ նէֆս
իլին հաղըլանմագտա տըրլար.
հաղընէն պէօյիւկ գարըլըրըրլար
վուգույա կէլէճէյի պէլէնիլիօր:

հօլար իւզէրինտէ հօլըր խըրըս-
տիյանլարըն էօլիւլէրի սէրիլմիշ
տիր, էօլէնլէրին թէալիւգաթընտ
խէպէր վէրիլմէյօր, պիրա օլ սէ-
պէպտէն պիր ինթիլալ չըգաճա-
ղընտա գօրգուլմագտա իսէ տէ,
թիւրքէրին թալընտա անլալը-
լլօր քի, հաղընէն խըրըստիյան-
լարը գըրմակ էֆէտըրընտա տըր-
լար: Իլլթէ պու սէպէպէրալէն
տօլայը Մալէտոնիա եարտըմ եար
տըմ տէյիւ պաղըրմագտա տըր:

ՏՈՒՐԶԻԼԷՐ

Տուրզիլէր թէքար սէրպէստի-
յէթ սանճաղըն չէքիւպ թիւրք
հիւքիւմէթինէ գարըլ իսանտա
պուլընիօրլար. պու հաֆթա վի-
րուտ իտէն թէլէկրաֆլարըն պէ-
յանընա կէօրէ, Տիւրզիլէրին իւ-
զէրինէ կէօնտէրիլէն սաքէրէրալէն
450 նէֆէր գըրըլմըշ վէ 150 նէ-
ֆէր եհալի տիւլմիւշ. մուհարէպէ
էլան տէվամ իթմէկտէտիր, Տիւր-
զիլէր ալթմօնիա իսթմէկտէ
տիրէր:

ԹԻԻՐԳ ՀԻԻԳԻԻՄԷԴԻՆ

ԲԷՍՄԻ ՊԻՐ ԻԼԱՆԸ

Ստանպուլ կապէթաւորընտա րէս
մի օլարապ աթիտէքի մաալտէ
պիր իլան օգուրըլ:

Անտաօլուն պաղը վիլայէթէրի
իլին, Սուլթանըն բիյասէթի թահ-
տընտա թէլէքքիւլ իտէն իսանէ գօ
մօսիյօնըն պու կիւնէ գատէր թէ-
ճէմիւլ իթտիյի իսանէին մէճմիւլի,
խարապ օլընտն մէճմիւլէր ի-
լին 48,297 զուրուշ վէ ումումֆա-
գիրլէր իլին 61,385 զուրուշա պա-
լիլ օլմուշ տըր:

Անտաօլունտ հիլ պիր մէճմիւլ
եանմամըշ օլտուլու հալտէ, եան-
մըշ մէճմիւլէր նամընտ փարա
թօքլայըպ րէտմէն տախի իլան
իթմէք, թիւրքիանըն հիւքմէթի
հիւքիւմէթինտէն վէ շայանը
թէհայիւր պիր իշ տիր:

Մաթպուլթ իտարէսի մէմուր-
լարընտա իօգկաղը Համբարձու-
մըն գաթիլընտա տօլայը իտամ
ճէպարընտ մահքիւմ օլան Գալուստ
Ասատուրեանը 19 Յունիս սէպահ
սաաթ 10 տա Ստանպուլտա քէօփ-
րիւ պաղընտա տամըլլար:

Մէմուլիլիլէ կէօրէ Աթինտա
«Միւլթիւլ» նամիտ: Հայճա պիր
կապէթա նէլը օլընտա քաղ ըմըշ:

Ստանօնտա ալընտն խապէրէրէ
կէօրէ, Սիվաղտա Գարահիսար-
տա վէ սայիր մահէլլէրալէն պէ-
րաի թիճարէթ Ստանպուլա կէլ-
մէկտէ օլան հօլճու իրմէնիլէրի
հիւքիւմէթ կէրի չէվիլմէկտէ օլ-
տուլու կիպի: պիր չօգ սէնէլէր-
տէն պէրի Ստանպուլտա պուլընտն
Անտաօլուլար տախի ճէպրէն մէմ-
լէքէթէրինէ կէօնտէրիլմէկտէ տիր
լէր:

ՍՏԱՆՊՈԼՏԱ

ԵՖԵՆԻ ԵԱՖԹԱԼԱՐ

Էրմենի գոմիթէթի թարափըն տան կէջէն հափթա Ստանպոլտա տըվարար իւզերինէ շու մապտա եափթալար եաբըլըմը տըր «էրմենիլէր, ճէսարէթլի օլուն, հիւքիւմէթին զուլումլարընտան ապա գօրգամայըն, իլէրիսի իչին իւմիւ տիմիլ պէօյիւկ տիր. Պուլկարար տալի էվէլտէն պիլիմ կիպի բէք չօգ զուլումլարա տիւշար օլտուլար, ֆազաթ նիհայէթ գուրթուլտուլար. պիլիմ իչին տալի սէլպէս տիլէթ կիւնլէրի եազըն տըր»:

Թիւրք հիւքիւմէթինին էրմենիլէրէ գարըն թէգիլթալը արթըր տըղը իչին, էրմենի գոմիթէթի հէր նէվ թէտալիլէրէ ճէնկէշէնէ յինի իլան իթմիշ տիր:

* *

Ամասիատա եհնի գարընըզըզլարըն վաւոլա կէլտիլի բէվայէթ օլունիլօր:

ՎԱՆՏԱ ԻԽԹԻԼԱԼ

Պու հափթա վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, վան վիլայէթի տալիլինտէ վէ Աճէմիստան սինօրը ճիվարընտա ֆիւրալէր պէօ յիւկ ուլիւնալըզըզլար իծրա իթմէկտէ վէ էրմենիլէր տալի վու գու պուլան թէլէֆիլթա վէ եազմայար սէպէպի իլէ ֆէվթէլտէ հէյէճանտա պուլունիլօրլար իմիշ:

ԿԻՐԻՏ ԻՍԵԱՆԸ

Սուլթանըն ասըլար իչին ափվը ումումի իհան իթտիլինի վէ Ալէքօ գանուննամէսի միւճիլինճէ Մէճլիսի ումումի թարափընտան թէքլիֆ օլընաճաք իսլահալթըն իծրա օլընաճաղըն կիրիտին եհնի վալիսի կէօրկի բաշա խուսուսի պիր իլան իլէ էհալիլէ պիլտիրմիշ տիր:

Էրթըրի (իսեան գոմիթէթի) իլէ միւզէքքէրէ իթմէյէ գօնօլուլարա սուհուլէթ օլմաք իչին, էլիլէրին թէքլիֆ իւզերինէ, ասքէրլէրին ասըլարա հիւճիւմ իթմէյէճէյինի խարիճիլէ նաղըրը սէֆիլէրէ պիլտիրտի:

Պապը Ալինին գապուլ իթտիլի շարթլարըն էրթըրօրիլէ տալի գապուլ իթտիրմէք վէ տէօլլէթլէր թարափընտան Պապը Ալիտէն կիրիտէ տալիլ պաշկա պիր շէյ թալէպ իտիլմէյէճէյինի տնլարը պիլտիրմէկ իչին էլիլէր քէնտի գօն սօլօպարընա թալիմաթ վէրտիլէր:

Մայիս 24 տէն պէրի զուլումլար իծրա իտէն կիլիլ թիւրք գոմիթէինին գօրգուսու, Ապտուլլահ բաշանըն էլէ ալտըղը զուլումլարա նէ թէտալիլէրի ու ասաքիլին նիզամըզըլարընըն էօնիւնիւ ալ մայա միւքթէտիր օլմամալը սէպէպի իլէ, կիրիտ էհալիլինին էքսէրի սի գապիլայա տէվամ իթմէք արզու սունտա իմիշ: Գարիթան Մա-

թիւսըն վէ լէվաղիմաթը հարպիլ յէնին վիրուտի տալի իսեան քօմիթէինի թէշվիք իթմիշ տիր: 1889 տա մէպուլարըն թէվքիֆ օլունմալըն տէր իաթըր իտէրէք սուլհ թարափտարը օլան ումումի մէճլիս ալալարը թօրլանմաք իսթէմէյօրլար:

15 մէօթէպէր զաթլարտան պիր գօմիսիօն թէշքիլի իլէ Գաւաւմ, Սէլէնօ, Գիտօնիա վէ Արօգօնօ նիա քաղալարընա կիտիւկ վէ իլէրին հոգիլթալը հալինի էհալիլէ տնլարտուկ, Մէճլիսի ումումիլէ մէպուս հօլլամայա գանտըրմաք իչին Եունան հիւքիւմէթի Պապը Ալինին արզուլը միւճիլ Գաննաւ տաքի Բում գօնօլօսունա էմիր վէրտի: Լաքին պու թէտալիլին միւվաֆֆադիլէթ պուլաճաղը շիւրէլի տիր:

Պապը մէպուլար մէճլիս թօվլանտըղընտա թէքլիֆլէրինի վալիլ յէ թահիրէն թէպիլ իտիւկ կէրի տէօնմէկ էֆքիւրընտա պուլունիլօրլար: պու թէքլիֆլէր յաթիտէ քի նօգթալարտան իպարէթ իմի:

Վալի խըրըստիլան օլուկ տէվլէթլէրին իթթիֆաղը իլէ թալին օլընմալը, ասքէր գօմանտանըն վալինին էմիր թահալընտա պուլընմալը, մէմուրլարըն նասալը վէ աղը անըն ըէյինէ մուհալէլ պուլընմալը, հասըլաթըն պիր մէճլիսի խուսուսի նէզարէթինէ հէվալէ իտիլմէսի, էվրօպըր միւզթէտիր զաթլար վասիթասը իլէ մահէքէմէլէրին իպահ օլմալը, ումում վարիտաթըն մուգթէգիլթալը մահալիլէյէ թախսիսի, գանունլարը թէպտիլ իթմէյէ Մէճլիսի ումում մինին սէլահիլէթտար պուլընմալը վէ ժանտարմանըն խըրըստիլան վէ իսլամլարտան թէշքիլի:

Սօն պիր գապիլատա թէքըրար Բումլար զալէպէ իտուկ 3 թօր զապթ իթմիլլէր վէ 200 նէֆէր թիւրք ասքէրի թէլէֆ օլմըշալը:

Տիւնքի կիւն վիրուտ իտէն պիր թէլկրաֆա նազարէն կիրիտին Եունանիտան իլէ պիլլէշմէսին ըէս մէն իլան իլէ կիրիտէ մալազգաթ պիր վալի նասալ իթմէկ վէ տէվլէթլէրէ պիր պէյաննամէ կէօն տէրմէկ իչին էվէլքի կիւն էրթըրօրի մէճլիսի թօրլանմըշ տըր:

Թիւրք հիւքիւմէթինին մարիֆէթի իլէ Մէճլիսի ումումիլին թօրլանմաղընա իւմիւտ հօգ տըր Եունանիտանա գաշմըշ օլան մէպուլար իսթիֆալարընը կէօնտէրմէկտէ իմիլլէր:

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ

ԹԷԼԿԱՐՅԱԼԱՐ

(Մժան Պաղաւնիգ)

Արիւն 6 Յուլիս. պիր թէլկրաֆ հալատիսինէ նտղտէն, թիւրքլէր Գանտիտէ մուհասէրէ օլնմըշալը: Տօգուլ գաղալարտան մուրախասլար Գամպոսա եթիլտիլէր: Կի-

րիտ մուլթէհալգանընտան էն իլէր տէսի օլան հաճի Միխայիլիտի մուվազգաթ հիւքիւմէթէ ըէիս նասալ օլընաճաք: Էկէր Պապը Ալի կիրիտիլէրին սրգուլարընա միւմանէաթ կէօսթէրի իտէ, իսեան տէվամ իտէճէկ տիր: Կիրիտ մէպուլարը Մէճլիսի ումումիլէ կիթ մէյէճէկլէրին Բում գօնօլօսունա պիլտիրտիլէր:

Խըրիստիլան քէօլլէրի խարապ իթմէյէ թիւրքլէր տէվամ իթմէկտէ տիրլէր: 1,000 նիւֆուս գարը վէ չօճուլ Եունանիտանա գաղազ իչին տէնիլ քէնարընտա պէքլէյօրլար:

Խաքանալ 6 Յուլիս. Մանաթըրըն 12 թապուլը սիւհալ ալթընա շաղըրըլմըշ: Թիւրք մէնպալարտան ալընան մալիմաթա կէօրէ, պունլար պիր ալ թալիմ իտէճէկլէր վէ պատէհու 28 թապուլ տահա շաղըրըլմաճ: պու թէտալիլէրին կիրիտ իչին էլէ ալընտըզլարը շիւրէսիգտիր:

Մակէտոնիա շէթլէրին հարէթլէրին տալիլ չըգան հալալտիլէր մախուսէն մուպալէշալ օլընմըշալ տըր: Խօրան ճիվարընտա 27 թապուլ ասքէր թօրլանմըշ վէ գապիլա մուամէլաթը պաշլամըշ տըր:

ՏԵՂԱԿԱՆ

Վարժարանաց գաւառական Տեսլուլիւնը առողջապահական նկատմանը պատճառաւ հրահանգ ղրկած ըլլալով ազգ. երկսեռ վարժարանաց Հոգաբարձութեան դպրոցները փակելու 2-3 աւուր մէջ, հարկ եղաւ անցեալ շաբթու տալմէկան քննութիւնները կատարել շա աճապարանօք. մանչ տղայոց վարժարանի քննութեանց բաց ի վարժապետներէն ոչ ոք կրցաւ ներկայ ըլլալ. իսկ աղջկանց վարժարանի մէկ քանի աւուրկաններու քննութեանց բաղդ ունեցանք ներկայ լինելու և տեսնելու սանուհի հաց գոհացուցիլ յառաջդիմութիւնը:

ԱԶԴ

ԻՐԱՆՈՒՆԻՔԻ Վարչութեան

Վարչութիւնն յանձն կ'առնու պատրաստել Հայերէն, Պուլկարիէն, Ֆրանսերէն և Յունարէն տառերով ընկալազրեր, հասցեներ, նամակազր լուիններ, մահազգեր, յայտարարութիւններ, հարսանեաց և այլ հրաւիրագրեր, այցաքարտեր ևն, ևն:

Գներ չափաւոր

Փափագողք պարտին գիմել իմբազրութեան հասցէին:

ՆԻԿՈՂՈՍ ՍԻՍԱԿԵԱՆ

ՆԿԱՐԻԶ

Տեպերիքա փողոց թիւ 56 վառնա (Պր. Մարգար Լակիճեանի խաւովը):

Պատիւ ունի ծանուցանել Արգոյ Հասարակութեան թէ յանձն կ'առնէ պատրաստել պատկերներ, թէ իւզանիլ և թէ մատիտով իսկականին յար և նման. նոյնպէս լուսանկարներու վրայէն կը պատրաստէ նկարներ պահանջուած մեծութեամբ:

Պատրաստ է նաև գասախօսել փափագողներուն:

Շատ չափաւոր գներ:

ԳԱՌՆԻԿ ՏԵՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՍԱՐ

Ամեն տեսակ գրեանց և սպագրական արտագրութեանց, զոնալան պատկերներու և այլն:

ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Արսէնիա, Արարատ, Մշակ, Արաքս, Հայք, Հանդես ամսօրեայ, Ազգագրական հանդես, Տարալ, Աղբիւր, Լուսնայ, Հորիզոն, Բազմալէպ, և Իրաւունք, թերթերու:

ՀԱՅԹԱՅԹԻԶ

Հ. Քերիբիլի և այլ աշխարհագրական քարտէշներու, Եւրոպական լեզուաւ ամեն տեսակ գրեանց և հրատարակութեանց:

Հաստատեալ 1890 թ. Բուշուք

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՆԴՈԿ

ԵԻ

ՃԱՇԱՐԱՆ «ՆԱՍԻՐՆԱԼ»

ՊՈՒՐԿԱԼ

ԴԷՄ ԱՌ ԴԷՄ ԱՆԳՂԻՈՅ ՀԻԿԱՏՈՍԱՐԱՆԻՆ

Մեր սոյն հաստատութիւն արդէն ծանօթ ըլլալով այս անգամ ևս գատիւ ունիմք ծանուցանել մեր բազմաթիւ բարեկամաց և յաճախորդաց որ նորագոյն կազմակերպութեամբ ամենամեծ հոգ տալով և պանդոկիս, ուր այցելող Մեծ. յաճախորդք պիտի գտնեն օգուտ և նիւսանքներ, մաքրութիւն և լաւ ծառայութիւն, կերակրոց պէսպիսութեան և արեւելեան ընտիր ճաշակաւ պատրաստման համար կատարեալ խնամք:

Տեպերիքա

Печатница „Взаимность“ — Варна.

Отговорникъ: X. Тамисовъ.